

RAADSVOORSTEL

Onderwerp:

Verantwoordelijke portefeuillehouder(s) : G.J.M. Blom
Datum behandeling : 3 november 2022

Bijlagen:
geen

Gevraagd raadsbesluit

1. In te stemmen met het verhogen van de inkomensgrens van de eenmalige energietoeslag 2022 naar 130% en daarbij 800 euro toe te kennen aan huishoudens met een inkomen tussen de 120% en 130% van het sociaal minimum;
2. In te stemmen met het beschikbaar stellen van 336.000 euro ten laste van de begrotingsruimte 2022.

(Publieks)Samenvatting

Het college van burgemeester en wethouders heeft op 19 april jl. de beleidsregels omtrent de eenmalige energietoeslag vastgesteld met terugwerkende kracht vanaf 15 maart 2022. Hierbij is gekozen voor een inkomensgrens van 120% van het sociaal minimum. Echter, er komen signalen vanuit de gemeente door zowel van inwoners als samenwerkingspartners dat óók inwoners met een inkomen boven deze inkomensgrens in de problemen komen en de energierekening niet kunnen betalen. De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 3 november 2022 besloten om de inkomensgrens voor de eenmalige energietoeslag te verhogen naar 130%.

Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

Divosa voorziet een grotere belasting op gemeenten door een toename van het aantal aanvragen voor bijzondere bijstand en schuldhelpverlening, omdat steeds meer inwoners met een laag- of middeninkomen in de problemen komen door de hoge energielasten. Voor inwoners met een laag inkomen, een inkomen onder 120% van de bijstandsnorm, zijn voldoende gemeentelijke voorzieningen beschikbaar om in onvoorziene kosten en andere behoeften te voorzien. Voor inwoners met een inkomen vlak boven deze grens is er geen enkele voorziening. Dit houdt in dat huishoudens met een inkomen net boven de inkomensgrens van 120% er vaak slechter voorstaan dan huishoudens met een inkomen onder deze grens. Echter, de inflatie en de stijging van de energielasten treft iedereen. Het huidige inflatiecijfer volgens cijfers van het CBS bedraagt 13,7% wat met name wordt veroorzaakt door de hoge prijzen voor energie en levensmiddelen. Daartegenover staat een cao loonstijging van slechts 2,9% over 2022. De gemiddelde koopkrachtdaling over 2022 is 6,8%. In 2022 betaalde het gemiddelde huishouden € 2800 aan energiekosten. In 2021 bedroeg dit € 1479, een verschil van € 1321 per jaar.

Huishoudens met inkomens tot 130% van het sociaal minimum hebben niet altijd voldoende buffer om deze stijgingen in het levensonderhoud op te vangen. Met als gevolg dat deze inwoners in financiële problemen komen en in de toekomst in de schulden terecht kunnen komen. Dit houdt in een grote druk op de gemeente in de toekomst als er niet wordt ingegrepen. De effecten zullen hoogstwaarschijnlijk pas later zichtbaar worden, omdat er signalen komen vanuit schuldhelpverlening dat inwoners het maandbedrag laag houden met als gevolg dat zij bij de eindafrekening een zeer hoog bedrag ineéns moeten betalen. Het rijk stelt daarom € 1.789.000 beschikbaar voor de uitvoering van de eenmalige energietoeslag 2022 voor huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum.

Belang

Door middel van het verhogen van de inkomensgrens voor de eenmalige energietoeslag voor de groep inwoners met een inkomen van 130% van het sociaal minimum, kan armoede of schuldenproblematiek onder deze groep worden voorkomen of ingeperkt.

Centrale vraag

Stemt uw raad in met een verhoging van de inkomensgrens naar 130% van de bijstandsnorm, daarbij rekening houdend met het hogere inkomen en € 800 verstrekken aan inwoners met een inkomen >120% ten opzichte van € 1300 aan inwoners met een inkomen ≤ 120%, zodat een grotere groep inwoners een beroep kan doen op de eenmalige energietoeslag 2022, en gaat u tevens akkoord om de kosten hiervan (336.000 euro) ten laste te brengen van de begrotingsruimte 2022?

Beoogd maatschappelijk resultaat

Financiële en schuldenproblematiek zowel voorkomen als verlichten onder maximaal 1700 inwoners binnen gemeente Moerdijk met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum.

Kaders

De energietoeslag is een bedrag aan categoriale bijzondere bijstand voor inwoners met een laag inkomen. De toeslag is onderdeel van de koopkrachtmateregelen om de enorm gestegen energieprijzen en inflatie enigszins te compenseren.

Argumenten

Pro

1.1 Ernstigere problematiek onder Moerdijkse inwoners kan middels het verhogen van de inkomensgrens mogelijk worden voorkomen.

Inwoners die de energierekening niet meer kunnen betalen kunnen in de schulden terecht komen, hun baan verliezen omdat ze geen financiële middelen meer hebben om naar hun werk toe te reizen en gezondheidsklachten ontwikkelen als gevolg van stress of een ongezonde leefomgeving. Vooral wanneer inwoners ervoor kiezen om de verwarming niet meer aan te zetten in de winter.

1.2 Extra kosten en ondersteuning die gepaard gaan bij een toename aan inwoners met schuldhelpverlening kunnen worden voorkomen.

De druk op het sociaal domein ligt hoog, het is daarom onwenselijk dat meer inwoners formele ondersteuning behoeven vanuit bijvoorbeeld schuldhelpverlening. Bovendien brengt dit ook hoge kosten met zich mee.

1.3 Het verhogen van de inkomensgrens sluit aan op het principe van maatwerk.

Maatwerk houdt ook in dat bestaande beleidsregels kunnen worden herzien wanneer die niet meer passend zijn bij de huidige maatschappelijke ontwikkelingen.

1.4 De gemeente heeft een morele verplichting om zorg te dragen voor haar inwoners, vooral wanneer de landelijke overheid niet op tijd kan ingrijpen en de gemeente dit wél kan.

De gemeente kan moreel gezien haar ogen niet sluiten voor het leed en de noodkreten van haar inwoners.

Contra

1.1 De voorkeur gaat uit naar regionale harmonisatie in De6 verband, waar nog geen overeenstemming is gevonden over het verhogen van de inkomensgrens.

Door een eigen beleidsmatige keuze te maken over het verhogen van de inkomensgrens, bestaat het risico dat er binnen De6 verband regionale verschillen bestaan in beleidskeuzes die leiden tot willekeur.

1.2 Het verhogen van de inkomensgrens kan worden beschouwd als inkomenspolitiek, wat niet behoort tot de rol die de gemeente heeft.

Hoewel er mogelijk kan worden gesproken over een vorm van inkomenspolitiek, kan dit als een noodzakelijk kwaad worden gezien. De landelijke overheid heeft de ambitie om bijvoorbeeld de minimumlonen te verhogen of de inkomstenbelasting te verlagen. Echter, zullen deze veranderingen pas doorgang vinden in 2023. Dit komt voor veel inwoners te laat.

Alternatieven

Niet in te stemmen met de verhoging van de inkomensgrens van 120% naar 130% voor de eenmalige energietoeslag of de inkomensgrens verhogen naar 140% van het sociaal minimum.

Maatschappelijk draagvlak

Inwoners, samenwerkingspartners en interne gemeentelijke collega's hebben duidelijke signalen gegeven dat veel inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum de energierekening niet meer kunnen betalen.

Financiële consequenties

Dekking

Financiële consequenties bij verruiming inkomensgrens van 120% naar 130% en uitbetaling van € 1.300 per huishouden ≤ 120% en € 800 >120% en ≤130%

Alle kosten die worden gemaakt met de verhoging van de inkomensgrens naar 130%, zal de gemeente uit eigen middelen moeten betalen. De gemeente ontvangt € 1.092.000 voor de uitvoering van de energietoeslag van € 800 voor huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Op basis van de septembercirculaire ontvangt gemeente Moerdijk nog eens € 697.000 voor de verhoging van € 800 naar € 1.300 per huishouden. Dit komt uit op een totaalbedrag van € 1.789.000. Het Werkplein houdt rekening met een bereik van 85%. Onderstaande tabel geeft inzicht in de totaalkosten voor de uitvoering van de energietoeslag bij een verhoging van de energietoeslag per huishouden naar € 1.300 en de verhoging van de inkomensgrens van 120% naar 130%. In onderstaande tabel wordt uitgegaan van de totaalkosten bij een bereik van 85%. Daarnaast zijn de uitvoeringskosten van € 50 per dossier meegenomen in de berekening.

In onderstaande tabel zijn de totaalkosten en het tekort/overschot weergegeven per combinatie van inkomensgrens en toeslag.

	Inkomensgrens 120%	Tekort/overschot	Inkomensgrens 130%	Tekort/overschot
Totale kosten bij € 800 per huishouden	€ 1.156.000	€ 633.000	€ 1.445.000	-€ 344.000
Totale kosten bij € 1300 per huishouden	€ 1.836.000	-€ 47.000	€ 2.295.000	-€ 506.000
Aantallen huishoudens	1360		1700	

Het advies is om in te stemmen met een middenweg, zoals hieronder weergegeven. Huishoudens met een inkomen <120% van het sociaal minimum ontvangen € 1.300 toeslag en huishoudens met een inkomen tussen de 120% en 130% ontvangen € 800. Hierdoor ontstaat er een tekort van € 336.000.

	Inkomensgrens 130%	Tekort
Totale kosten bij €1.300 per huishouden ≤120% en €800 >120% en ≤130%	€ 2.125.000	€ 336.000
Aantallen huishoudens	1700	

Subsidieverwerving

N.v.t.

Communicatie

De interne betrokkenen en het Werkplein Hart van West-Brabant worden geïnformeerd over uw besluit. Communicatie over de regeling richting inwoners vindt plaats via het Werkplein Hart van West-Brabant en vanuit de gemeente in overleg met het Werkplein. Alle informatie is te vinden op <https://werkpleinhartvanwest-brabant.nl/energietoeslag-voor-lagere-inkomens>.

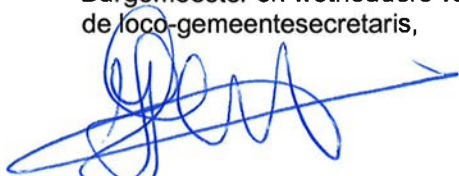
Realisatie: risico's, planning, evaluatie, duurzaamheid en inkoop,

- Voor het Werkplein Hart van West-Brabant zal de keuze om de inkomensgrens te verhogen uitdagingen opleveren in de uitvoering, vanwege de hoge werkdruk die zij op het moment ervaren. Dankzij harmonisatie met het beleid van gemeente Roosendaal en Etten-Leur kan dit worden ingeperkt.

Mocht u vragen hebben over dit voorstel, dan kunt u contact opnemen van de griffier via telefoonnummer 0168-373428 of via e-mail: griffie@moerdijk.nl.

Zevenbergen, 25 oktober 2022

Burgemeester en wethouders van de gemeente Moerdijk,
de loco-gemeentesecretaris, de burgemeester,

M.J.A. Hiel

A.J. Moerkerke

RAADSBESLUIT

Raadsvergadering van 3 november 2022

De raad van de gemeente Moerdijk,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 25 oktober 2022;

overwegende dat:

- De landelijke inkomensgrens voor de eenmalige energietoeslag 2022 is vastgesteld op 120% van het bijstandsniveau en we inwoners vlak boven deze grens ook tegemoet willen komen.

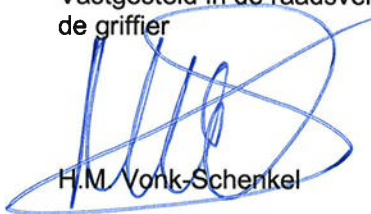
gelet op:

- Gelet op artikel 35 van de Participatiewet, de beleidsregel eenmalige energietoeslag 2022;
- Alsmede gelet op artikel 189 van de Gemeentewet.

BESLUIT

1. In te stemmen met het verhogen van de inkomensgrens van de eenmalige energietoeslag 2022 naar 130% en daarbij 800 euro toe te kennen aan huishoudens met een inkomen tussen de 120% en 130% van het sociaal minimum;
2. In te stemmen met het beschikbaar stellen van 336.000 euro ten laste van de begrotingsruimte 2022.

Vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 3 november 2022,
de griffier

H.M. Vonk-Schenkel

de voorzitter,

A.J. Moerkerke